СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIV. Ч. 108. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го ЧЕРВНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 9, 1987 No. 108. VOL. XCIV.

„Українські Гарвардські Студії" присвячені В. Липинському

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — В Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету появилося спеціяльне число журналу „Українські Гарвардські Студії" (т. 9, ч. 3/4), присвячене політичним і суспільним ідеям Вячеслава Липинського, за редакцією проф. Ярослава Пеленського з університету Айова.

В. Липинський (1882 - 1931) — це провідний український політичний мислитель та історик. Його вклад у розвиток української інтелектуальної історії, а зокрема політичної теорії вагомий. Він почав свою політичну діяльність як консервативний демократ, опісля став корпоративним консерватистом і монархістом, а закінчив свою суспільно-політичну кар'єру як незалежний консерватист. Впродовж свого активного життя В. Липинський зосереджував свою увагу на ключових питаннях української політики, зокрема української самостійности та державности.

Спеціяльне число, присвячене В. Липинському, є вислідом співпраці УНІГУ та Східньо-Европейського Дослідного Інституту ім. В. Липинського у Філядельфії. 1982 року ці інституції спільно влаштували дві наукові конференції, присвячені сторіччю з дня народження В. Липинського.

Спеціяльне число включає вісім статтей, виголошених на конференціях Липинського або приготованих у зв'язку з ними, таких авторів, як Омелян Пріцак, Лев Р. Білас, Всеволод В. Ісаїв, Евген Пизюр, Ярослав Пеленський, Іван Л. Рудницький, Евген Зиблікевич та Іван Коровицький, п'ять досі не опублікованих публіцистичних праць В. Липинського, шість важливих студій і публіцистичних статтей про В. Липинського таких видатних авторів, як Андрій Жук, Дмитро Чижевський, Василь Кучабський, Адольф М. Бохеньскі, Дмитро Дорошенко і Василь Рудко та бібліографічну інформацію. Зібрані матеріяли про В. Липинського — це вичерпне з'ясування і проаналізування та наукова інтерпретація його політичних та суспільних ідей.

Спеціяльне число „Українських Гарвардських Студій", присвячене В. Липинському, появилося завдяки фінансовій допомозі фонду ім. Ярослава Курдидика при Фонді Катедр Українознавства (ФКУ) та Східньо-Европейського Дослідного Інституту ім. В. Липинського.

Передплатники „Українських Гарвардських Студій" незабаром отримають це спеціяльне число журналу. Його, у ціні 18 ам. дол., можна також набути в: Harvard Ukrainian Studies, Harvard University, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, Mass. 02138.

ВСТУПНЕ СЛОВО

Д-РА ІВАНА ФЛИСА, ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА УНСОЮЗУ, НА ВІДКРИТТІ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС, У ПОНЕДІЛОК, 8-ГО ЧЕРВНЯ 1987 РОКУ, НА СОЮЗІВЦІ

Д-р Іван О. Флис

Дорогі Члени Головного Уряду УНСоюзу та Брати і Сестри!

В імені Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу вітаю вас на цьому річному засіданні 1987 року. Це наше перше річне засідання після Конвенції, яка відбулася в Дірборн, Миш., де нас вибрали на наші становища в УНСоюзі.

Коли ми тепер зібралися тут на Союзівці, то дозвольте спершу піднести наші голоси в молитві, дякуючи Господеві за Його вічну ласку і доброту, що створив Він З'єднані Стейти Америки і Канаду та дозволив нам користати з їхніх благодатей. Ми, керівники цієї найстаршої і найбільшої української організації у світі, зібралися на Союзівці, щоби переглянути те, що ми виконали впродовж минулого року, намітити шлях на черговий рік і заплянувати продовження подорожі нашої установи в майбутність, подорожі на службі нашим братам — членам та у праці для їх добра.

В додатку до змін, які до певної міри зайшли в наших організаторських методах шляхом прийняття на працю на повний час професійних продавців забезпечення, що збільшить та змінить як треба нашу працю, в доповненні до наших відділових секретарів, як частини нашого персоналу, що займається продажем забезпечення, УНСоюз тепер прийняв на повний час праці координатора братської діяльности, обов'язком якого є звернути увагу всіх союзовців на фратерналізм — братерство і самодопомогу.

УНСоюз отримав апробату таблиць смертности з 1980 року для всіх своїх грамот забезпечення разом із трьома новими клясами забезпечення, які мають бути включені до групи союзових плянів забезпечення. Якщо б УНСоюз не переводив жадних більше змін, крім цих вже згаданих, ми, члени Головного Екзекутивного Комітету, трастисти, могли б зовсім оправдано заявити „Це досить, не можна ж зробити всього нараз".

Український Народний Союз дивиться з великою увагою на 1988 рік, бо це буде рік Тисячоліття, тисячних роковин від того часу, коли ми почали молитися до правдивого Господа Спасителя нашого. Ми, члени цієї найстаршої та найбільшої української організації, мусимо бути готові підтримувати та брати активну участь у всіх святкуваннях запланованих на 1988 рік, однаково союзовці по відділах, по наших округах, в Крайовому Комітеті для Відзначення 1000-річчя Християнства в Україні та в Світовому Конгресі Вільних Українців, який також особливо відзначатиме цю найбільшу подію подій.

Ми, члени Українського Народного Союзу, повинні радіти, що, перебуваючи у винограднику братерства — в рядах членів УНСоюзу, ми осягнули величезні користі, маючи вдоволення з нашої праці не для себе самих, але для членства УНСоюзу, для членів всієї української громади і для успіхів нашої української справи, яка опинилася тепер під щораз більшими атаками.

На кінець, повставши з місць, згадаймо у мовчанці тих наших братів і сестер, членів нашої установи, як редактор Антін Драган, який відійшов з рядів УНСоюзу в лютому 1986 року, сенатор Павло Юзик, який покинув ряди членів УНСоюзу в липні 1986 року, та адвокат Михайло Пізнак, який залишив нас в травні 1987 року, як також усіх інших, які відійшли від нас, приєднавшись до всіх попередників, що їх покликав Всевишній з цього світу та яких Він винагородить за їхні братерські діла, що їх вони доконали тут на землі. Збережім їх тривко в нашій пам'яті, як всеціло відданих братській діяльності. Нехай всі ці їхні добрі діла в рядах нашого Українського Народного Союзу стануть нам, живим, за приклад для наслідування.

Папа Іван Павло II втретє відвідує Польщу

Варшава. У понеділок, 8-го червня ц.р., Папа Іван Павло II розпочав треті відвідини своєї батьківщини Польщі.

Ціла столиця прибрана на приїзд Папи біло-жовтими прапорами і загально панує святочний настрій. Ватиканські чинники, які підготовляли відвідини Папи, були здивовані, цим разом вони не мали таких труднощів для цієї поїздки, як було в попередніх випадках, коли Папа Іван Павло II відвідував Польщу. Вважають, що польський комуністичний уряд Ярузельського хоче в цей спосіб здобути собі прихильність населення, яке постійно незадоволене браком різних товарів і високими цінами, які постійно зростають.

Католицька церква в Польщі, від іменування Карла Войтили першим Папою польського походження перед дев'яти роками, незвичайно від того часу зміцнилася і прибрала морального значення. В Польщі побудовано в останніх роках більше костелів як в цілій Европі, а кількість священиків сильно збільшується. Польща тепер є країною де найбільше в світі семінаристів, які студіюють теологію. Все це викликує виїмкові відносини між комуністичним урядом та провідниками церкви і має великий вплив на теперішні відвідини Папи. Прихильне ставлення уряду до приїзду Папи Івана Павла II треба пояснювати тим, що надіються завдяки його впливу наладнати стосунки із „Солідарністю" та польськими дисидентами. Пригадують, що другі відвідини Папи допомогли злагіднити напружені відносини між „Солідарністю" і урядовими чинниками. У теперішньому перебуванні Папи, яке має тривати цілий тиждень, є заплановані розмови його із Войцехом Ярузельским, а також зустріч у Ґданську з провідником „Солідарности" Лехом Валенсою. Папа має також відвідати могилу священика Єжи Попєлюшка, якого вбила підступно таїна польська поліція за його прихильність та оборону „Солідарности".

К. Гнатюк назначений заступником міністра

Вінніпег, Ман. — Конрад Гнатюк, відомий із своєї праці в ділянці суспільної служби в провінції Манітоби, тепер був призначений на високе становище в уряді, а саме заступником міністра громадських послуг.

Міністер К. Гнатюк

К. Гнатюк походить із українського роду, народжений у Саскачевані, закінчив Манітобський університет, був учителем у Трансконі, а опісля продовжував студії в Британській Колюмбії, де одержав ступінь магістра з ділянки суспільної служби.

Останніх 17 років працював він на різних високих державних становищах і є добре відомий укранській громаді на Заході Канади.

На високий пост заступника міністра призначено його тепер як члена Нової Демократичної партії.

В Торонто влаштовують концерт Тисячоліття

Торонто. — У неділю, 26-го липня ц.р., о год. 2:30 по полудні тут в Рой Томсон Голл відбудеться концерт духовної музики, який влаштовує Фундація Тисячоліття Хрищення України. Концерт відбудеться під патронатом єпископату українських церков і Світового Конґресу Вільних Українців.

Цим концертом буде завершена історична подія в культурному житті українського народу. Вперше прозвучать у концертному виконанні усі 35 духовних концертів написаних Дмитром Бортнянським, копії яких знайдено в Британському музеї. Серія 1, від першого включно до 18 концерту, була виконана в липні 1985 року. У цьому році будуть виконані решта 17 концертів від 19 до 35 ювілейним хором, у склад якого входять співаки з Едмонтону, Саскатуну, Ріджайни, Вінніпеґу, Садбирі, Лондону, Ст. Кетаринс, Дітройту, Клівленду, Ню Йорку, Ню Джерзі і Філядельфії. Диригент хору — Володимир Колесник.

Цим концертом завершується запис на платівки усіх 36 духовних концертів Д. Бортнянського. Випуск альбому (шість платівок) з супровідною книжкою плянується на початок ювілейного 1988 року.

Ціна квитків: 25.50, 20.50, 15.50, 10.50 дол. Квитки можна набути в крамницях „Арка" (захід), „Арка" (Квін), або в Рой Томсон Голл, 60 вул. Торонто, тел.: (416) 593-4828, безплатно (в реґіоні 416) і 1-800-268-9176.

Західнє Баптистське Об'єднання матиме з'їзд

Санта Барбара, Каліф. — Ювілейний 25-ий З'їзд Західнього Українського Євангельсько - Баптистського Об'єднання ЗСА відбуватиметься у днях 26-28-го червня ц.р. в першій українській евангельсько-баптистській церкві при 2030 Ґлендейл бульвар в Лос Анджелесі, Каліф. Гасло З'їзду: „Аж доти допоміг нам Господь" (1 Сам. 7:12).

Головним промовцем на цьому з'їзді буде пастор української євангельсько-баптистської церкви в Едмонтоні Александер А. Пятоха, широковідомий серед Українського Євангельсько Баптистського Братства у вільному світі, а також в Україні.

ЛІТНІЙ СЕМІНАР УВАН

Філядельфія (О. Біланюк) — 14-ий з черги літній семінар Української Вільної Академії Наук в ЗСА відбудеться у пансіоні „Карпатія" біля Гантеру, Н. Й., від 3-7-го серпня 1987 року. У програмі семінара: проф. Роман Шпорлюк („Марксизм і націоналізм") та проф. Мирослав Шкандрій („Література, театр і кіно 1920-их років"). Зголошення приймає: Prof. O. Tretiak, 2227 Green St., Philadelphia, Pa. 19130.

КАЗКА ДОШКІЛЛЯ УМІ

Нюарк, Н.Дж. — Музичне Дошкілля при УМІ під проводом Марти Шлемкевич-Савицької запрошує на казку-пантоміму п.н. „Найкраще місце в світі", яка відбудеться в суботу, 21-го червня ц.р., о год. 2:30 по полудні тут в гімнастичній залі св. Івана Хрестителя при Сенфорд авеню. Дохід призначений на сиріт в Південній Америці. Приймаються також вписи на літній курс та на шкільний 1987-88 рік. За дальшими інформаціями слід телефонувати на число: (201) 276-3134.

А.Требек вестиме програмою Тисячоліття

Клівленд. — Як інформує канцелярія Дієцезії св. Йосафата Алекс Требек, господар популярної газардної телевізійної програми-гри „Джепарді", погодився вести програмою святкувань Тисячоліття Хрищення України українських католицьких Дієцезій св. Йосафата та Стемфордської. Задумано є три програми, дати яких появляться в пресі вже в наступних тижнях, із заплянованими виступами співака Метрополітальної опери Павла Плішки та піяніста Томи Гринькова.

А. Требек

А.Требек уродженець канадського міста Садбирі, син мами франко-канадки і батька українця, абсольвент Оттавського університету з ділянки філософії.

„Мені дуже приємно бути учасником цих наших святкувань Тисячоліття", — заявив Требек. „Я свідомий того, що 1988 рік є дуже важливим роком для всіх українців".

Народне мистецтво і оборона українського імени

Від кількох місяців в українській громаді замітні зацікавлення і посилена підтримка для розбудови АНЧЕЙН (Інформаційний Центр і оборона проти знеславлювання українського імени). Кому ж може бути байдуже, коли Україна і українці постійно представлені американськими засобами масової інформації у неґативному світлі.

Ось недавно виринула надзвичайна думка щоб зорганізувати на славному фестивалі на „Верховині" в Ґлен Спей, 17-19-го липня ц.р. — оригінальний станок! Справді оригінальний, бо будуть там продаватись чудові речі, спеціяльно для цієї мети, а саме: дитячі вбрання, ляльки, різнородні вишивані мініятури-образочки, чи т.з. макатки, вишивки і т.д. Дохід повністю призначений на АНЧЕЙН, бо ті особи, що вже від довшого часу працюють над тими мистецькими творами роблять це з повною посвятою зовсім безкоштовно.

Крім цього дехто запропонував, що бажає дарувати вишивку, чи інші предмети народного мистецтва, бо нагромадилось надмір їх, то ж організатори цю пропозицію дуже радо прийняли. Іде посилена підготовка щоб виготовити для станка АНЧЕЙН якнайбільше речей, як рівнож зібрати відповідні для цього продажу речі від бажаючих допомогти у цій важливій справі придбання фондів.

Тож запрошуємо до співпраці усіх охочих — даруйте вишивки, різьби, кераміку, ґердани, писанки, вишивані торбинки, вишивані блюзки, дитячі речі та інше.

Рівнож є нагода для любителів вишивання, чи інших ручних робіт в українському стилі — дарувати кілька годин їхньої праці для виготовлення одного невеличкого предмету (матеріял і інструкції отримають).

За інформаціями слід звертатися до: UNCHAIN Information Service, 114-14 Queens Blvd., S-te, Forest Hills, N. Y. 11375; tel.: (718) 263-9667.

У БАВНД БРУКУ ЗАВЕРШЕНО БУДОВУ ПАМ'ЯТНИКА КНЯГИНІ ОЛЬГИ

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (Митрополича канцелярія). — Рада Митрополії УПЦеркви, на внесок Архиєпископа Константина, схвалила назвати час від 14-го серпня 1987 року до 14-го серпня 1988 року Святим Ювілейним Роком Тисячоліття. З огляду на те, що день 14-го серпня у цьому році припадає на п'ятницю, пов'язані з започаткованням відзначення Тисячоліття урочистості перенесені на неділю, 16-го серпня ц.р.

Крім відправи в неділю, 16-го серпня, Соборної Архиєрейської Служби Божої, передбачено урочисте відслонення і посвячення пам'ятника великій княгині київській, святій і рівноапостольній Ользі, що його виконано за проєктом скульптора Петра Капшученка.

20-го травня закінчено монтаж пам'ятника на призначеному для нього місці перед церквою - пам'ятником св. Андрія.

Ідея поставлення пам'ятника св. княгині Ользі народилася в середовищі українського побожного жіноцтва, розсіяного по багатьох країнах вільного світу. Тягар реалізації цього задуму взяв на себе Владика Митрополит Мстислав, завдяки якому і переборено майже всі труднощі й перепони, включно з здобуттям матеріяльних засобів.

Пам'ятник княгині Ользі біля церкви-пам'ятника св. Андрея в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. Пам'ятник проєктував український скульптор П. Капшученко.

Велику допомогу в ділі поставлення пам'ятника завдячується Головній управі Об'єднання Сестрицтв Української Православної Церкви в ЗСА. Маючи це на увазі, Владика Митрополит патронат над урочистістю посвячення пам'ятника і дальшу постійну опіку над ним передав Головній управі об'єднання.

Початок Служби Божої визначено на год. 9:30 ранку. Після цієї відправи відбудеться посвячення пам'ятника, що його довершить Блаженніший Владика Мстислав.

Після цього, о год. 1-ій по полудні відбудеться в головній залі Дому Української Культури бенкет, на який буде запрошено представників Адміністрації, Конгресу ЗСА та українських громадських установ. Програма бенкету передбачує мистецьку частину.

НЮАРКСЬКА ПАРАФІЯ ДАЛІ ВІДЗНАЧАЄ 1000-РІЧЧЯ ХРИСТИЯНСТВА

Нюарк, Н. Дж. — Нюаркська парафія при українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя активно включилася у цикл відзначувань 1000-річчя Християнства України, бо ще не відгомоніли радісні дзвони під час Архиєрейської Служби Божої у зв'язку із святкуванням трьох річниць — 1000-річчя Християнства України, 950-річчя віддання українського народу під Покров Пречистої Діви Марії Ярославом Мудрим і 80-річчя заснування парафії, коли це знову у неділю, 7-го червня, після Служби Божої пароохи цієї церкви о. Михайло Кучмяк, ЧНІ, і О. Михайло Вівчар, ЧНІ, відправили врочистий Молебень, благословляючи священичі ризи.

Ризи ці, як чергове доповнення відзначувань у рамках 1000-річчя Християнства, на протязі одного року вигаптували Сестри Служебниці в Римі, а подарувала їх церкві Людвіка Музика в пам'ять свого покійного мужа Павла. Ризи оздоблені ручним гаптом, а в самому їхньому центрі притягає увагу вигаптуваний хрест і тризуб та зображення св. Володимира і св. Ольги.

Помер адвокат Юрій Волинець

Ню Йорк, Н. Й. — Тут в міській лікарні помер несподівано в п'ятницю, 5-го червня ц.р., на 64-му році життя відомий український громадянин і адвокат Юрій Волинець.

Від довгих років він провадив адвокатську практику, спершу із д-р Іваном Флисом і Волтером Стеком, а в останніх роках сам, допомагаючи у різних правних проблемах українцям-мешканцям Ню Йорку. Був постійно активним членом Об'єднаного Комітету Українсько — Американських Організацій міста Ню Йорку, як також української католицької парохії св. Юра. Останнім часом був членом Комітету відзначування 1000-річчя Хрищення України.

Залишив у смутку дружину Любов, відому активну членку Союзу Українок Америки і Пласту, передусім в ділянці народного мистецтва, і двох синів: Юрія та Володимира.

Панахида за душу Покійного відбулася у неділю, 7-го червня. Парастас в понеділок, 8-го червня ц.р., о год. 7:30 вечора у похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку при 7-ій вулиці.

Похоронні відправи — в церкві св. Юра в Ню Йорку у вівторок, 8-го червня о год. 9:30 ранку, а відтак тлінні останки перевезуть на цвинтар св. Духа в Гемптонбурзі.

ВІДОМИЙ ЩОДЕННИК „Чикаго Сан-Таймс" від 1950 року провадить рубрику сучасних порад з підписом Енн Лендерс, однак коли треба було знайти заступство на її місце, то вибрано дві особи. Цими вибранцями на місце популярної Енн Лендерс є Даєн Кровлі жінка-адвокат, розведена мати двох дітей, та 28-літній Джеффрі Заслов, журналіст по професії.

ПРОДУКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ дещо зросла в першому кварталі року, однак на багато менше, як було припущено, стверджує Уряд. Хоч приходи першого кварталу не були рожеві, то бодай припинено занепад продукції в останніх шістьох місяцях 1986 року. Платні не змінилися від четвертого кварталу минулого року, а коли взяти до уваги інфляцію, то в дійсності платні та прибутки зменшились на 5 відсотків.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ заявляє, що фальшивки документів американського Уряду появилися в кращій якості у різних частинах світу, які шкідливо впливають на американську закордонну політику. На пресовій конференції Катлін Бейлі, заступниця асистента державного секретаря для розвідки і досліджень, оприлюднила декілька таких документів. „Більшість тих підрібок є з задавненими датами", — сказала вона. „Це дає закраску автентичности та вигляд історичного документу".

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Примара недуги АІДС — корінна проблема

У різних часах існування людського роду різні невилікувальні, нині вже забуті, недуги масово винищували людей. Шевченко писав „Чума з лопатою ходила та гробовища рила, рила..." Холеру вважали найбільшим нещастям. У середньовіччі яких 40 відсотків вагітних жінок вмирали при породі від так званої тоді „пологової гарячки". Вже за нашої пам'яті дитячі недуги — кір, коклюш шкарлятина косили дітей без пощади. Розвиток медицини, розвиток фармацевтичного промислу, могутній зріст промислу на послугах медицини, особливо в ділянці хірургії, зробили деякі недуги, на які не було ніякого ліку, тільки проминальною прикрістю для недужих. Тепер по всьому світі поширився страх перед недугою АІДС. Виявилась вона несподівано яких два роки тому, коли славетний американський актор Рак Гадсон полетів з Каліфорнії до Парижу до Інституту ім. Пастера, де ніби відкрили бактерію цієї недуги і почали її лікувати. За короткий час він вернувся і помер. Спершу думали, що це недуга тільки гомосексуалістів, але показалося, що нею занедужують і статево нормальні чоловіки і жінки.

Якою актуальною проблемою стала ця недуга, вказує на це промова президента Роналда Реґена, виголошена в минулий понеділок через всі радіотелевізійні станції, у якій він заповів, що обов'язково будуть перевірювати кров у всіх в'язницях і шпиталях та у всіх імігрантів, що прибувають до Америки на постійне перебування. Водночас він звернувся зі закликом до всіх, що вінчаються, щоб вони добровільно піддали себе перевірці перед вінчанням. Минулого тижня у Вашінґтоні відбувся з'їзд 7,000 лікарів із усього світу, між ними й деякі лавреати Нобелівської нагороди, присвячений виключно цій страшній недузі. Вона не заразлива у зустрічах із здоровими людьми, потисненням руки чи навіть поцілунком. Але вона заразлива при статевих зносинах хворого чи хворої із здоровим партнером чи партнеркою, вона заразлива через передачу крови при скаліченні, або після трансфузії крови: тепер уже перевіряють кожну даровану шпиталеві кров.

Покищо нема на неї ніякого ліку. Вона полягає у тому, що паралізує в людині відпорність на всі інші „нормальні" недуги і припинює нормальне діяння усіх найважливіших органів людського організму, як печінка, нирки, травлення, віддихові проводи. У журналі „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" за січень цього року ми читали: — „...Це тепер для Америки кризова загроза більш небезпечна і погрожує більшою смертністю, як усі дотеперішні війни новітнього часу. На протязі найближчих чотирьох років АІДС уб'є більше осіб, як їх убили В'єтнамська і Корейська війни разом..." Тепер у всьому світі яких 10 мільйонів людей мають у своєму організмі віруса цієї недуги — не знаючи про це і довідуючись на кілька тижнів перед неминучою смертю. В Англії померло у цьому році на недугу АІДС 548 осіб, але у шпиталях є двічі і тричі стільки, і то здебільшого у віці 16 - 29 літ. У Франції офіційно подано до відома 806 смертних випадків. У Швайцарії–170. але ця недуга поширилась на всі континенти. Наприклад, в африканській Замбії яких 15 відсотків тамошнього 6 мільйонового населення носять заразки цієї недуги.

АІДС стала важкою суспільною проблемою, бо в Америці й інших країнах тисячам осіб, що їх підозрівають, як хворих, відмовляють помешкання, не приймають до праці, виключають із шкіл. Справа вже опинилася у судах різних країн. Конґрес призначив був на боротьбу проти цієї недуги 441 мільйони дол., але на 1988 бюджетовий рік передбачається видаткувати з з державної каси 534 мільйони дол. Все це — головно все ще тільки на досліди, на творення окремих шпиталів, на кошти лікування, коли хворий ніяк не всилі платити астрономічні суми, що їх вимагає лікування — зрештою тільки експериментальне, бо недужий не видужує. Відома у всьому світі фільмова акторка Елізабет Тейлор очолила організацію Американська фундація для дослідів АІДС, та влаштувала у Вашінґтоні бенкет, на якому зібрано півмільйона долярів.

Людський геній напевно знайде лік і на цю невилікувальну тепер недугу, так, як знайдено ліки на різні інші хвороби. Донедавна думали, що найбільшими ворогами життя людини серцева атака і пістряк. Тепер долучилась до них АІДС. Поки винайдуть лік — мільйони помруть.

БОРОТЬБА ЯРУЗЕЛЬСЬКОГО ЗІ СВОЇМ НАРОДОМ

(м.б.) У 1981 році інтересувало дуже і нас питання революції „Солідарности" у Польщі. Була дискусія і в пресі на тему чи совєти наважуться напасти на Польщу, щоб зліквідувати „Солідарність", чи може вони погодяться на деякі уступки, і в Польщі прийде до якоїсь лібералізації режиму.

Відповідь на такі і подібні питання дає інтерв'ю редакції польського паризького місячника „Культура" з колишнім полковником польського генерального штабу Ричардом Й. Куклінським, який брав участь у всіх приготуваннях до розправи з „Солідарністю", та інформував водночас про ці заходи провід „Солідарности" і Захід. На місяць перед проголошенням воєнного стану у Польщі 13-го грудня 1981 року Куклінському вдалось, випередивши його арештування польськими органами безпеки, видістатись на Захід. Його ревеляції появились доперва тепер у квітневому числі журналу. Чому так довго мовчав, про те не пише.

Інформації Куклінського дуже інтересні, бо він був заанґажований у плянуванні не тільки акції проти „Солідарности", але загалом воєнного поготівля держав Варшавського Пакту, почавши від нападу на Чехо-Словаччину 1968 року до часу, коли вирвався з Польщі.

Найцікавіше в його інтерв'ю те, що він є тієї думки, що коли б Ярузельський на початку вісімдесятих років, тоді міністер оборони Польщі, і Станіслав Каня, як перший секретар партії, були рішуче спротивились плянові совєтів інтервеніювати мілітарно у Польщі з метою зліквідувати „Солідарність", совєти були б не наважились на інтервенцію. Коли б отже уряд був станув по боці „Солідарности", Польща зискала б була такий ступінь незалежности від Кремля, яким утішається Румунія, де про внутрішні справи країни рішають румуни. На їхній території немає совєтського війська, і вони не дають собі Кремлеві диктувати. Раніше, — каже Куклінський — таку незалежність досягли Югославія й Альбанія.

Після досвіду в Афганістані Москва не була б допустила до проливу крови у Польщі, а не було сумніву, що до кровопролиття, і то серйозного, було б дійшло, бо польське військо і ціле населення готове було нищити совєтські танки, а не тільки плювати на них, як це робили чехи 1968 року.

На 55-ти сторінках журналу полковник Куклінський подає дуже інтересні деталі про відношення між польським режимом і Кремлем. Прочитавши ці спогади, читач може мати дещо кращий погляд на ситуацію у Польщі, може критичніше оцінити питання, чи Ярузельський — це зрадник польського народу і наймит Москви, чи може це реаліст, який намагається утримати польськість Польщі як найуспішніше можливо в даних умовах. Ярузельський був нещодавно на послуханні у Папи Івана Павла.

Виглядає нам, що поляк „висповідався" перед іншим поляком і дістав „розгрішення" за свою політичну діяльність. Познайомившись із „сповіддю" Куклінського, можна дійти теж до висновку, що польський режим і Церква, будучи під дуже пильною контролею КҐБ, не може надто багато зробити для нашої Церкви і нашої громади в Польщі, бо Кремль бажає цілковитого знищення нашої католицької Церкви у світі.

Радимо ці спогади прочитати кожному. Добрий причинок для зрозуміння кремлівської політики в сателітних державах.

Роман С. Голіят

СПОВІДЬ ГЕН. ГРИГОРЕНКА

Найкращим доказовим джерелом безправ'я КҐБ є „Спогади Петра Григоренка", які появилися англійською, російською і українськими мовами. „Спогади — Петро Григоренко", переклад Дмитра Кислиці на українську мову, 751-сторін з ілюстраціями, появилися заходами видавництва „Українські вісті". Дітройт, 1984.

На підставі пройленого життєвого досвіду в рядах комсомолу, комуністичної партії і військової кар'єри в рядах Червоної армії, генерал Григоренко вказує на злочинність комуністичної системи.

З організацією школи в його родинному селі Борисівка, з'явилася культурна організація — „Просвіта". Прочитавши „Кобзар" Шевченка, Григоренко довідався, що він належить до цієї великої нації, що й великий Кобзар, що він є українцем. „Цього вже я не забував, хоч не завжди працював на користь своєї нації".

Усі ми знали, — каже автор, — як білі розстрілювали членів перших рад, а реалісти вешталися вулицями міста, яке все було обліплене закликами: „Бей жидов — спасай Росыю!"

Весною 1920 року на селах з'явилися „трійки ЧК" — почали розстрілювати невинних селян. „Самовидці" твердили, що по схилах рівчака, над яким розстрілювали, кров текла струмками, як вода. „Власті думали інакше, ніж я". Вони вважали, що хто повставав проти білих, може повстати й проти червоних. І випередили таку можливість масовими розстрілами.

Щоб приховати своє селянське походження, Григоренко став працювати робітником на депо паротягів залізничного цеху металюрґійного заводу в місті Сталіне (тепер Донецьк) — підручним слюсаря — арматурника. Засвоївши робітничий досвід і комсомольську практику, Григоренко став слухачем Воєнно-технічної академії в Ленінграді. В грудні 1931 року, на виклик - телеграму, яку підписала його мачуха: „приїжджай. Батько тяжко хворий"... „Коли потяг почав під'їжджати до Білгороду, мені стало якось тривожно на серці. Станції були забиті напіврозягненими людьми, а неймовірно худі діти дослівно облягали вагони.: 'Хліба, хліба!'" І чим глибше в Україну їхав наш потяг, тим більше голодних рвалось до нього. (стор. 120). ЦК в той же час готував на зиму 1932-33 років суцільний голод для колгоспів України, Дону, Кубані, Оренбуржжя і цілого ряду інших районів.

Проминули роки. Відбувся 20-ий з'їзд партії. „Мої погляди-далеко не тими наївно-комуністичними, якими вони були в 30-ті роки". Григоренко згадує про процес членів СВУ (Спілки Визволення України) весною 1930 року. Цей процес справив на нього гнітуче враження. „Підсудні були якісь прибиті, принижені, жалюгідні. Обвинувачення невиразні і незрозумілі. Усе виглядало як зле підготована вистава з поганими виконавцями".

Закінчивши в 1934 році військову академію генерального штабу, він почав виконувати військові припорученння, спершу в Білорусії, на Далекому Сході, а вкінці на німецько-совєтському фронті. Зустрівшись з Ворошиловим, цей запитав: „Григоренко? Українець? А мову свою не забув? — Свого забувати не треба, відповів Ворошилов. То росіяни прибавили мені те (в.) А я Ворошило."

Під час окупації Карпатської України, Григоренко вперше почув про карпаторосів. — Ми не українці — казали вони, розмовляючи найдобірнішою українською мовою, — ми руські, русини, русичі, карпатороси. „Я перечив їм: — Та які ви руські, коли говорите по-українському? — Айно, але ж то домашня мова, — твердили вони своє, — і книги ми маємо руською мовою, і пишемо по-руськи. Мене дуже дивували такі міркування, я так і не міг зрозуміти, звідки взявся такий карпато-руський рух". (стор. 315)

Сталін під час свята перемоги проголосив тост за великий російський народ. Тост, який дав козир у руки великодержавно-шовіністичним елементам і принизив гідність інших народів, а в тому й „мого великого українського народу, але я й це сприйняв за щось нормальне". В кінці травня 1945 року дивізію Григоренка розформували й прилучили до 52-ої армії.

Там читаємо, що під час одного з його виступів у ЗСА, його запитували чи він воював проти УПА. Він відповів: „Бог охоронив. І це справді так. Мені лишається тільки полякувати Господеві за те, що він відвернув мене від того шляху, що Він поміг піти іншим шляхом і зустрітися з людьми, абсолютно не схожими на Петрових. (Василь Іванович Петров — командир 8-ої дивізії брав участь у придушуванні повстанського руху на Україні.) Мої колишні підлеглі (з 8-ої дивізії) заїздили до мене в Москву і з обуренням та жалем розповідали, як вони палили й руйнували хати родин, запідозрених у сприянні повстанцям, як вивозили в Сибір родини з цих хат — жінок і дітей, як вивозили населення зі сіл і хуторів, як робили облави на повстанців". (стор.369.)

Григоренко мешкав в Москві, в домі своєї другої дружини Зінаїди, куди вона прийшла ще дівчиною, де вона виходила вперше заміж, звідки в 1936 році забрали на муки і смерть її першого чоловіка, із цього дому виводили й її, забираючи до в'язниці. Родина складалася з дев'яти осіб — п'ять синів, двох батьків дружини, та їх двоє. Майже всі мали утриманські й дитячі картки, на які давали тільки 400 грамів хліба і більше нічого. Треба було щось докуповувати на ринку (бодай картоплю) та з комерційних крамниць, коли вони появилися в 1946 році. Він тоді вірив у „святі ідеали комунізму".

Суперечності в марксизмі-ленінізмі можна знайти на кожному кроці, — каже Григоренко. — Можна прочитати таке, що буде характеризувати марксизм-ленінізм якнайдемократичніший рух, але в тому самому марксизмі-ленінізмі до крайніх меж розгорнені тоталітарні, диктаторські, антилюдські, чорносотенні теорії висловлювання. Людина якось так створена, — каже Григоренко, що коли читає, то помічає лише те, що імпонує їй.

Після Другої світової війни генерал-майор Григоренко аж до свого арешту, був викладачем і начальником науково-дослідного Відділу Військової Академії ім. Фрунзе. За свої виступи проти незаконних дій партії і КҐБ, його усунено з партії, позбавлено заслуженої військової пенсії. За свою „гласність" і відддану працю для дисидентського руху, він провів понад п'ять років у психіятричних тюрмах, починаючи від Луб'янки і Лефортівської тюрми. Побивали його слідчі каґебісти до непритомности. Але, він каже, що: „Не можна зрівняти моїх мук і з тим, що перетерпів у Дніпропетровському один із найближчих моїх і моєї родини друзів Леонід Плющ, хоч він і перебуває на примусовому

(Закінчення на стор. 4-ій)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Іванна Савицька

О. Мазурик — іконописець

Мистецтво взагалі, а образотворче мистецтво зокрема — це дзеркало культури суспільства.

У добу, коли здавалося б усі здобутки техніки спрямовані на знищення і загладу людини, мистецтво всіх видів стає на захист отому страшному катаклізмові. Воно начебто лікує, зцілює душі, просовує світло в сірізну днів.

Хто підтримує творчість мистців, хто сприяє їхньому творчому горінню, той дбає про свідоцтво культури свого народу.

Мистецькі картини є не тільки окрасою наших домів, наших бюрових кімнат і громадських установ, вони є прибіжищем українського духа, найінтимнішим виявом мистецької душі, яка промовляє до нас особливою формою вислову.

Гра кольорів, фігуральність ліній, світла і тіні, згущеність мазків, а то й цілковита розпливчастість кольору мають свою вимову, своє окреме звучання у кожного справжнього мистця.

Коли ж цей мистець-іконописець, не має сумніву, він розмовляє з Богом, а Бог чуває над ним, наділивши його вже у колисці Божою іскрою.

У травні завітав до Філядельфії гість з Европи — мистець Омелян Мазурик.

Звичайно — мрією наших мистців, що живуть в Америці чи Канаді є — розгорнувши широко крила, піднятись взвиш і заякоритись у ґалеріях чи сальонах Парижу. Омелян Мазурик робить навпаки. Здобувши Париж і його вимогливих критиків, уже не відкриває, а завойовує постарілий Новий Світ своєю творчою наснагою, своєю відвагою, вітальністю, і справжнім мистецьким талантом.

Народжений на Лемківщині в селі Брежева, у підніжжях Карпат, наснажений багатством і красою лемківської природи, яка чарувала колись і Антонича і Никифора, мистець тяг невидиму нитку від світу до образу не через мазок, а крізь серце, а те серце зблизилося до іконописного мистецтва вже у дитинстві.

Ось погляньмо на мистця, білявого, кучерявого хлопчика, що живе у селі Брежева. У неділю, вхопившись маминої руки іде до церкви. Там повно, повно людей і хлоп'ятко не бачивши вівтаря, підіймає голівку і вдивляється в ікони. Вони страшні, дуже темні, гейби нагнівані, з довгими носами і сумними очима.

— А це св. Миколай, — каже мати, а це — архангел Михаїл, а онде — св. Іван і Марко.

Хлопчик роздумує, міркує, придивляється і гейби чує тихий, таємний голос:

— Дивись Омелянку, дивись добре, колись будеш нас малювати...

Омелян бігає плаями, бігає польовими доріжками, а там у житах — капличка, а в каплиці знову ікона, постаріла, вмита дощами, сумна, сумна.

— Дивись Омелянку, приглядайся, колись будеш мене малювати...

А вдома Омелян придивлявся до батька - мистця і до стрийка, що займався різьбою, отож не диво, що хлопець вирісши в атмосфері мистецтва, опинився у Краківській Академії Мистецтв, а опісля в Академії у Парижі і закінчив її 1964 року, де і почав виставляти картини в мистецьких ґалеріях і сальонах.

Говорити про мистця цієї міри, що Омелян Мазурик, — справа не проста, тому я буду посилатись ув оцінці на голоси рецензентів і критиків французьких, німецьких, голляндських, навіть етіопських і наших, українських.

Едвард Козак поділив творчість Мазурика на три окремі стилістичні манери, які притаманні Мазуриковій творчості. Він говорить: „Перша, — це шукання і знайдення в криницях народної творчости, головно лемківської, в якій мистець черпає повними пригорщами. Друга манера, це свідоме переформування і перетворювання отого народного, примітивного в сучасне, наскрізь модерне. Цей модернізм у Мазурика дуже своєрідний, сприємливий навіть для глядача дуже консервативних поглядів. Третя манера — дуже філософічна. Це глибокі психологічні експресії висловлені відповідним добором і насиченням фарби".

Газета „Новий Шлях" з 1985 року пише: „В основному, провідну ролю грає в Мазурика успадкований талант та набуті спостереження з ранньої молодости мистця. Сам мистець згадує, що він любив заходити до опустілих церков і подивляти останки тієї давньої культури і саме оця культура і дальше живе в мистецькому оформленні і стилі його ікон. Мазурик вдало вплітає і нові елементи і його ікони мають подекуди модерний змисл і вигляд, бо кожному мистцеві вільно додати щось нового у своїй творчості".

Здається, мистці не люблять коли їх порівнювати з ким небудь, а в тім, порівнювати можна тільки предметне — ніколи духове чи індивідуальне... Отож, лишімо Мазурика поза сферою порівнянь. Він є один, лемківський мистець, який пробив вікно до Парижу, і той Париж його цінить і шанує.

У загальному, французькі критики відзначили в іконописі Мазурика неовізантійський містицизм, в

(Закінчення на стор. 4-ій)

Клим Яро-Славський

ЗБАРАЖЧИНА

VI.

Про спровокований (большевицькими агентами) спротив совєтської влади описує о. Євген Мацелюх у своїй окремій статті п. н. „Трагічне свято Миколая". „Багато діяльних людей розстріляли, повісили, загнали у в'язниці, а їхні родини вивезли на Сибір."

Та годі передати те все, що діялось у 53-ох селах Збаражчини. Одне справджується, що людина навіть не є свідома того, що вона може в своєму житті перенести. Це очевидно стосується і цілого суспільства. З другої ж сторони насувається питання чому кожний окупант так знущається над автохтоном, справжнім власником загарбаної землі, ба щобільше Польща, не зважаючи на пацифікацію (наче б українці про неї забули) шість літ пізніше кличе цих самих спацифікованих чи їхніх синів на війну, захищати „гуманну" Польщу. Невже Польща очікувала від українців геройських подвигів? Це саме можна сказати про „визволителів".

Завершуючи цей огляд згадаємо ще такі писання: „Зрушення в розвитку нашого минулого" (Огляд гнилицьких подій 1919 р.) Володимира Жили. „Про діяльність учителя Івана Юшишина", автор Володимир Бойко. „Село, в якому спочиває отець Степан Качала", стаття Івана Горина. „Шили — село нездоланого духа" пера о. Василя Стебельського, „Економічні й культурні здобутки Шилів" Євгена Сенишина, стаття Яр Славутича „Сумирний Орфей" і два вірші — „Туга за рідним селом" Степана Батюка та „Рідне село" Петра Кондзьолки.

У Долатку — згадана вже стаття Романа Осінчука про музичну діяльність Ірини Ракочої-Гаврилюк написав о. Николай Вояковський, згадка про ієромонаха Гліба Кінаха, ЧСВВ, і про „Відомих збаразьких підприємців" пера Володимира Жили.

Багато матеріялу вилишено з уваги на розмір огляду наприклад, економічний ріст Збаражчини.

Книгу замикають: „У пошуках Збаражчан поза Україною" — матеріял для збереження потрібних даних для історії української еміґрації зібрали Ярослав Бучинський і Олекса Задойко, дев'ятнадцятсторінкове англомовне резюме зладив Володимир Жила, у фотоальбомі 87 фотографій, розташованих на 57-ми сторінках (у тексті 147 — разом фотографій 234); до кольорового портрету Преосвященного Івана Прашка долучено короткий перебіг життя Владики, що його подав Володимир Жила. Крім цього іменний покажчик (14 сторінок), географічний покажчик (5 стор.), список ілюстрацій (7 стор.). За змістом у двох мовах це подано список жертводавців на видання книги (16 стор.)

Жертводавці — з Канади, ЗСА, Англії, Австралії, Аргентини, Венесуелі, Швайцарії.

Ідейний, меткий і працьовитий Комітет Збаражчан діє в Монтреалі і Торонто.

• • •

Обзнайомлений з трудом упорядника книги, скажу, що працю Володимира Жили, як редактора книги можна назвати Сизифовим зусиллям — підшукати авторів, їхні писання зредаґувати, густо-часто джерельно доповнити, розташувати текст й ілюстраційний матеріял, зладити списки, покажчики тощо, бути в постійному контакті з Комітетом Збаражчан і видавництвом та друкарнею, не згадуючи підбору літературного редактора. А коли ще додамо до згаданих функцій написання передмови, чотирьох статтей і резюме англійською мовою, то ще не минуть редактора різні перепетії, труднощі й несподіванки зв'язані з редаґуванням і самим уже друкуванням книги. Та кінець діло хвалить, бо книга заслуговує на найвищу оцінку.

Збаразьке село, не зважаючи на утиски, а то й переслідування, знущання наших лютих ворогів, починаючи від татарських наїздів почерез період панщини, потім перебування російської царської армії, поворот австрійських військ з їхніми реквізиціями, польські часи з Березою Картузькою та пацифікацією, час німецької окупації з концентраційними таборами та рабською працею, а потім двократне „визволення" з вивозами, тортурами по в'язницях і цілим устроєм „где так вольно дишет человек", саме те село не зважаючи на цей у короткій формі опис його невеселого існування не заломлювалось, а шукало виходу, здавалося, навіть з безвихілля.

Ще за Австрії селяни, сповнені свідомости, що собою уявляє освіта по змозі посилали своїх дітей до середніх а то й вищих шкіл.

У визвольних змаганнях вийшли на яв національний дух села, виплеканий патріотизм, посвята і геройство, які то ознаки в дальшому триванні прибирали на селі. Всі села Збаражчини мали настільки відважних, сміливих хлопців, що вони зуміли розброювати не лише місцевих австрійських жандармів, але навіть цілі військові з'єднання австрійської армії. Масово зголошувалися у ряди української армії.

• • •

Книга „Збаражчина" цінна тим, що в ній об'єктивне насвітлення очевидців подій, сперте на фактажі. Від написаного б'є теплота і щирість.

У книзі показано любов до своєї Церкви. Цікаве в книзі, що колоністи-поляки, що їх спроваджували польські дідичі для польонізування Збаражчини, не лише, що завели надії своїх „спонзорів", але самі українізувались. Напевно притягало їх до українства, що українці з природи добрі й чесні, працьовиті побожні та раді стати іншим у пригоді навіть із нараженням власного життя. Ця остання риса характеру тяжко пімстилась у Терпилівці. „За німецької окупації Степан Мазур був війтом у селі, бо добре знав німецьку мову. 5 березня 1944 року, з другим приходом радянських військ, він відразу пішов у підпілля...Доля хотіла, щоб одна жидівка, яку переховали селяни в Терпилівці, помітила його на вулиці і зробила донос, що колишній війт перебуває в селі. Так віддячилася за те, що її врятували від німців".

Очевидно, що збаразьке село підносили культурно й національно — „Рідна Школа", Союз Українок, і інші установи навіть тіловиховні товариства такі як „Сокіл", „Січ" і „Луг", а найбільшою мірою Читальня „Просвіти", тож створювалась любов до друкованого слова, а також живого, киненого зі сцени, бо живе полум'яне, патріотичне слово загрівало до Чину.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Дискографія Шевченкіяни

У неділю, 22-го березня, парафіяни церкви св. Андрія Первозванного з Вашінгтону й околиць мали нагоду прослухати унікальну за своїм задумом і ілюстраціями доповідь про одну з найменш розвинених ділянок Шевченкознавської науки — „Дискографія Шевченкіяни".

Доповідачем був, за окресленням культурно-освітньої референтки Я. Французенко, мистецький керівник, режисер багатьох програм різних відділів „Голосу Америки", всіма шанований Степан Максимюк.

На початку своєї доповіді він зазначив, що ця ділянка, дискографія Шевченкіяни, „формально" ще не існує. Вона тільки тепер починає вирисовуватись, тільки починає давати про себе знати. Все ще не видно спроб наукового дослідження, зафіксовування науковцями чи то в статтях, чи наукових працях звукозаписів творів Тараса Шевченка в музиці чи художньому слові. Ця ділянка, за словами доповідача, вже має величезну кількість дискографічних одиниць, але досі ніхто не завдав собі труду зібрати все, скодифікувати, науково опрацювати існуюче. При цьому доповідач нагадав про наявність десятків довгограючих і звичайних платівок з виконанням творів Тараса Шевченка, музику до яких написали такі велетні української культури, композитори, як Лисенко, Людкевич, Стеценко. Леонтович, Колесса, Кос-Анатольський, Степовий та багато інших.

Виконавцями шевченківських творів були такі корифеї, як Модест Менцінський, Олександер Нижанківський, Михайло Швець, Оксана Петрусенко, Борис Гмиря, Іван Паторжинський, Йосип Гошуляк, Павло Плішка та інші. А скільки відомих і популярних ансамблів виконували твори Тараса Шевченка? Їх годі й перелічити. Все це відомі факти і все це, за словами доповідача, вже давно мусіло бути зафіксовано.

Степан Максимюк, кинувши такий заклик науковцям, зупинився на мистецькому читанні творів Тараса Шевченка трьома корифеями української сцени: Марком Кропивницьким, Іваном Мар'яненком та Йосипом Гірняком.

Подаючи деякі дані про згаданих мистців, доповідач зазначив що Марко Кропивницький, як відомо, був не тільки славним актором, а й драматургом, режисером, композитором і громадським діячем. Впродовж своєї кар'єри він співпрацював з такими знаменитостями драматичного мистецтва, як Саксаганський, Карпенко-Карий, Заньковецька і Садовський.

Про Марка Кропивницького багато написано, але нові покоління ніколи не чули його. Доповідач дав прослухати присутнім виконані Марком Кропивницьким Шевченкові „Думи мої" та „Минають дні, минають ночі". Цей безцінний для наших часів запис було зроблено, правдоподібно, на початку XX століття у Харкові.

Одним із великих акторів української сцени на переломі XIX і XX століть, як зазначив мґр С. Максимюк, був учень Марка Кропивницького його племінник Іван Мар'яненко-Петлішенко. Він — один із уцілілих „березільців". З того театру, яким керував тепер уже легендарний геній української сцени Лесь Курбас. Іван Мар'яненко-Петлішенко був визначним майстром художнього слова, гідним послідовником Марка Кропивницького і Миколи Садовського.

Життя й твори Тараса Шевченка мали величезний вплив на Мар'яненка. Він вслухувався в розповіді сучасників Шевченка і зачитувався його бунтівничою поезією.

В його репертуарі багато творів, які він читав із запалом і пристрасно: „Сон", „Я не нездужаю нівроку", „Якби ви знали, паничі", „Юродивий" та багато інших. Записи творів Шевченка у виконанні цього майстра художнього слова совєтські каталоги платівок реєструють уже з початком 30-их років. У його виконанні ми мали приємність прослухати „Якби ви знали, паничі".

Потім доповідач зупинився на колезі Івана Мар'яненка з театру „Березіль" Йосипові Гірнякові. Він, як зазначив С. Максимюк, є одним із найвизначніших акторів української сцени в діяспорі. Доля занесла його з Галичини на Велику Україну в рядах славних Січових Стрільців. Та після того як було програно наші визвольні змагання, Йосип Гірняк залишився під окупацією большевиків. Виступав він у різних театрах, а від 1922 року пов'язав свою долю з театром „Березіль" під мистецьким керівництвом славнозвісного Леся Курбаса. Там він пробув до 1933 року. Але тоді хвиля великого терору, яка прокотилася землями України, підхопила і його і понесла разом з Л. Курбасом тисячами інших українських інтеліґентів на далеку північ, у тюрми й концентраційні табори. Після трирічної неволі Й. Гірняк почав пробиватися на Україну. Німецько-совєтська війна уможливила йому повернутися до Галичини в 1942 році. А звідти після короткої перерви він з дружиною Олімпією Добровольською пішов, як він підкреслив у своїх спогадах, „допивати свою лицедійську чашу до кінця".

І от надійшла кульмінаційна точка доповіді. С. Максимюк продемонстрував колосальний мистецький талант неперевершеного інтерпретатора творів Шевченка, Франка, Стефаника та інших письменників. С. Максимюк записав виступ Й. Гірняка 16-го березня 1975 року на Шевченківському святі в одній із шкіл на околиці Вашінгтону. Й. Гірняк читав поему „Сон". Поемі передував вступ, в якому її порівнюється до „Божественної комедії" Данте.

Сила мистецького виконання кинула нашу уяву у дійсність, яку Україні доводиться переживати в наші дні.

Під кінець доповіді доповідач сказав, що твори Шевченка записані на платівках у виконанні ще й таких мистців, як Дмитро Антонович, Віктор Добровольський, Наталія Ужвій, Гнат Юра та інших.

Закордоном актори українського театру з Філядельфії свого часу видали платівку, на якій записано частини поем „Гайдамаки" та „Неофіти" у виконанні таких відомих акторів як Марія Степова-Карп'як, Віра Левицька, Ярослав Пінот-Рудакевич, Богдан Паздрій, Євген Левицький та інші. Згадані твори виконувались в супроводі бандур Романа Левицького та Володимира Юркевича.

Присутні висловили глибоку вдячність доповідачеві. І можна надіятися, що таки знайдуться науковці, які звернуть увагу на „незорану ниву" — ділянку дискографії Шевченкіяни.

Вашінгтонець

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННО—Африканської Республіки Пітер В. Бота відвідав місцевість замешкалу виключно чорними африканцями і на здивування усіх, зокрема численних західніх кореспондентів, чорне населення, починаючи від дітвори і кінчаючи на політичних, громадських і церковних лідерах цієї групи, вітали його з ентузіязмом, даючи таким чином до зрозуміння, що велика більшість чорних африканців є готова до співпраці з білими африканцями при передумові знесення політики апартеїду і деяких змін у законодавстві тієї країни. Чорні лідери закликали президента Боту започаткувати переговори між урядом і представниками чорної більшости для ліквідації конфлікту і встановлення влади, яку респектуватимуть усі громадяни.

СЛУЖБОВИКИ ПРОФСПІЛКИ Об'єднаних працівників автомобільної індустрії заявляють, що у своїх переговорах про новий контракт праці, які мають розпочатись з кінцем липня ц.р., будуть домагатись більших забезпечень праці для своїх членів від корпорації Дженерал Моторс. Вони теж заявили, що поки засядуть до розмов, то компанійні і профспілкові чинники поїдуть до Японії на спостерігання співпраці тамошніх робітників з управлінням, в наслідок яких японські фірми мають перевагу над американськими в якості і цінах продуктів.

МИНУЛОЇ П'ЯТНИЦІ, 5-го червня ц.р., парлямент Нової Зеляндії прийняв закон про заборону причалення закордонних військових кораблів до новозеляндських портів, на покладі яких знаходиться нуклеарна зброя, ні самі кораблі двигаються при допомозі атомової енергії. Таким способом парлямент узаконив політику лейбористського уряду прем'єр-міністра Дейвида Ленга, започатковану три роки тому. Голова уряду назвав цей закон „обмеженими заходами роззброєння" і добрим прикладом для інших держав, які повинні наслідувати Нову Зеляндію, і тим самим зупинити атомове озброєння та продукцію нуклеарної зброї у світі.

У світлу пам'ять д-ра З. Л. Семкова

І знову жорстока смерть вирвала з наших професійних рядів шляхетного друга, лікаря-колегу та доброго мужа і батька д-ра Зеновія Семкова. Смерть наступила передчасно і нагло на удар серця 19-го листопада 1986 року.

Покійний народився 3-го березня 1923 року у Львові в родині о. декана Володимира Семкова, пароха Щирця, та його дружини Володимири, з дому Тимус. Гімназію закінчив у Львові, а медичні студії почав у Відні. Під час німецької окупації Галичини продовжував студії в Медичному інституті у Львові.

В 1944 році подався Зенко до Німеччини, де після війни студіював медицину в Мюнхені. Тут запізнався зі студенткою дентистики Любою Добрянською, яка відбувала клінічну практику у Мюнхенському університеті, а Зенко був її пацієнтом. За її прикладом перейшов на дентистичні студії, які закінчив з „магна кум лявде" в 1949 році та одружився з Любою того самого року.

По приїзді до Америки зустрів несподівані трудноші з нострифікацією його дентистичних студій і диплому, тому в 1950 році повернувся сам до Мюнхену, де закінчив медичні студії в 1953 році. Після повернення до Чикаго відбув приписану лікарську практику в Сейнт Елізабет шпиталі. В 1955 році здав приписаний американський іспит та одержав дозвіл на лікарську практику.

До 1958 року працював лікарем у медичній клініці у південній частині Чикаго. Від 1958 до 1962 року спеціялізувався в патології в Гайнс Ветеран шпиталі, де залишився і працював спеціялістом-патологом до кінця свого трудолюбивого життя. Крім цього ще довші роки працював дорівочно як загальний лікар у Норідж Медікал Сентер.

Маючи знання патології, був він добрим діягностиком, а скромна і товариська його вдача здобувала йому пошану і любов у пацієнтів, лікарів-колег та медичного персоналу.

Д-р Зеновій Семків належав до Українського Лікарського Товариства та довгі роки грав у лікарській оркестрі.

Св. п. д-р З. Семків

Залишив він у глибокому смутку дружину Любу та трьох синів: Володимира — лікаря і медичного директора для „Юніон Ойл" в південній Каліфорнії, Юрія — фармацевта в Чикаго та Левка — лікаря-резидента в Стемфордському університеті в Пальо Альто Каліф.

Похоронні відправи провів о. Михайло Кузьма з української католицької церкви св. Йосифа при численній участі лікарів-колег та багатьох приятелів. Від Лікарського Т-ва прощав його д-р Борис Верн. Тіло д-ра З. Семкова спочило на українському цвинтарі св. Миколая. Добра пам'ять про нього залишиться надовго в наших серцях.

Д-р Павло Пундій

У світлу пам'ять
бл. п. інж. Володимира Патрила
як нев'янучу китицю весняних квітів на Його свіжу могилу жертвую 25.00 дол. на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД.
Стефанія ЛУКОМСЬКА з дітьми

Ділимося сумною вісткою,
що дня 24-го листопада 1986 р. відійшов у Вічність
в Арґентині

бл. п.

ТИМОТЕЙ БЕРНИК

народжений 6-го червня 1909 р. в Лисятичах коло Стрия.

Горем прибиті:
сестра — МАРІЯ МЕДВІДЬ
з чоловіком МИХАЙЛОМ
кузини в Америці і Україні

У ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
МАМИ І БАБЦІ

бл. п.

ІРИНИ НЕБЕЛЮК
з Рондяків

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
у четвер, 11-го червня 1987 р., о год. 8-ій ранку
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

Просимо Рідних, Приятелів і Знайомих з'єднатися з нами у молитвах за Душу Покійної.

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою,
що дня 3-го червня 1987 р. відійшла у Вічність
в Ню Гейвені, Конн.
наша Найдорожча
СЕСТРА, ТЕТА І КУЗИНКА

бл. п.

СОФІЯ МАРІЯ АДРІЯНОВИЧ

нар. в 1903 р. в Україні.

ПАРАСТАС в понеділок, 8-го червня 1987 р. о год. 6-ій веч. в похоронному заведенні Маркевича, Ню Гейвен.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в вівторок, 9-го червня 1987 р. українській католицькій церкві св. Михаїла, а Тлінні Останки будуть перевезені на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Брук, Н. Дж.

Горем прибиті:
сестри — ОЛЕНА, НАТАЛІЯ, ТЕОДОЗІЯ з родинами
сестрінок — МСТИСЛАВ з родиною
та ближча і дальша Родина

Замість квітів на могилу прошу складати датки на Сироти в Бразилії або інші добродійні цілі.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

В другу сумну і болючу річницю відходу у Вічність
по тяжкій недузі, 19-го травня 1985 р. в Чикаґо, Ілл.
МАМИ, БАБЦІ І СЕСТРИ

бл. п.

Антоніни Іваненко
з дому Галущенко

Покійна була прикладною господинею для своєї родини та парафіянкою УПЦеркви до останньої хвилини і шанувала поневолену Матір-Україну.

Покійна в доброму дусі виховувала дітей без чоловіка. В минулому пережила великі страждання — голод, холод, тяжкі роботи, хвороби. В вільній Америці доробилась до пенсії, тільки жити і Бога хвалити. Тяжка хвороба вкоротила вік.

19-го травня 1987 р. в УПЦеркві св. Володимира в Чикаґо о. Стефан Женчух відправив

ПАНАХИДУ
по Покійній АНТОНІНІ

Присутні на Панахиді — Родина і Парафіяни з великим жалем молились за спокій Її душі, щоб Бог Її прийняв там, де всі праведники спочивають.

Родина Покійної дякує о. Стефанові Женчухові і Парафіянам за присутність на Панахиді і за те, що нас розважали в тяжкому смутку. В домі доньки, по старій українській традиції відбулись поминки Покійної Антоніни.

Покійна Антоніна залишила у великім смутку ближчу і дальшу Родину в Україні й Америці.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

РОДИНА

З глибоким жалем та смутком повідомляємо Приятелів, Знайомих та все Українське Громадянство, що у четвер, 30-го квітня 1987 р. несподівано відійшов у Вічність

бл. п.

МИКОЛА ЧЕПАК

народжений 9. жовтня 1921 р. в с. Ремезівці, р-н Золочів. Покійний був вояком 1-ої УД УНА, прибув до Великої Британії з Італії в 1947 р.

При чисельній участі громадянства, похоронив Покійника, 7-го травня 1987 р. Всч. о. Йосафат Лещишин, відслуживши в церкві св. Стефана Заупокійну Службу Божу, а відтак на міському кладовищі Вілфорд Гіл Панахиду. Прощальне слово в церкві сказав Всч. о. Й. Лещишин, а біля могили прощали Покійного голова Відділу СУБ — п. П. Рафалюк, голова Відділу ОбВУ — п. Д. Плешкан, від Визвольного Фронту — п. Т. Ґнип, а теж односельчанин Г. Болюбаш.

Зі своєю смертю Покійний залишив горем прибитих:
дочку — ІРИНУ
сина — ПЕТРА в Англії
й Родину в Україні

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОМУ!

РОДИНА ЧЕПАКІВ

Ділимося сумною вісткою,
що дня 6-го червня 1987 року,
ненадійно відійшов у Вічність

бл. п.

ПРОКІП КІСІЛЬ

нар. 21-го липня 1915 р. в с. Панівці,
Борщівський пов., Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в вівторок, 9-го червня 1987 р. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, о год. 7-ій веч.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 10-го червня 1987 р. о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку, а Тлінні Останки будуть зложені на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Залишив в смутку
БРАТА І СЕСТРУ та ближчу РОДИНУ

ПРИЯТЕЛІ

У Зоряне Царство Духа Предків Рідних відійшов 8-го жовтня 10.986 року Дажбожого визначний віруючий РУНВіри (Рідної Української Національної Віри), утвердженої в науці Учителя Пророка Лева Силенка

Богдан Ів. Коломицький

народжений 23-го січня 10.917 р. Д. на Полтавщині, похований за обрядом РУНВіри в Монтреалі на Іст Монтреаль цвинтарі (на дільниці спочилих вірних РУНВіри), Квебек, Канада.

О, Великий Дажбоже, зорею
Шлях сія до Небесних Осель.
Поєднай мирну душу з душею
Тата Оря і Матері Пель.

Вічна пам'ять про душу спочилу,
Пам'ять світла, як сонце, свята.
Уквітчаєм любов'ю могилу
На безсмертя — на вічні літа!

Поєднай мирну душу із Світом
Рідних Весен, Ланів і Дніпра.
Щоб жила вона промінем-квітом
У Безсмертній Святині Добра.

О, Великий Дажбоже, ми знаєм
Твій Закон — Твоє вічне Буття,
Що померши, в Тобі воскресаєм
Неповторністю душ і життя.

СОНЯ, подруга, яка ділила радощі і смутки в житті.

Монтреаль, Канада

Східньо-Европейський Інститут ім. В. Липинського у Філядельфії, Па.

ділиться сумною вісткою з Членством та всією Українською Громадою, що в понеділок, 1-го червня 1987 р. в St. Petersburg, Flo ненадійно відійшов від нас у Вічність

бл. п.

ЯРОСЛАВ БІЛОВУС

ДОВГОЛІТНІЙ ТА ВИЗНАЧНИЙ МЕЦЕНАТ НАШОГО ІНСТИТУТУ
нар. 1-го січня 1909 р. в Монтреалі, Канада.

ПОХОРОН — в понеділок, 8-го червня 1987 р. на Ukrainian National Memorial Cemetery у Вашінґтоні, Д. К.

Опечаленій Родині Покійного складаємо щиросердечне співчуття.

ДИРЕКЦІЯ ІНСТИТУТУ

ІНДІЯ, НЕ ЗВАЖАЮЧИ на перестрогу Срі Лянки, щоб вона не вмішувалась до внутрішніх справ, вислала свої транспортові літаки, які скинули на парашутах над північною територією 25 тонн харчів, ліків, одягу й інших потрібних речей для індійців з племени Таміль, які ведуть відкриту боротьбу проти марксистського уряду Срі Лянки. Кілька днів перед тим Індія хотіла за порозумінням уряду в Срі Лянці, безкоштовно доставити певну кількість харчів, але військові кораблі Срі Лянки заблькували шлях для індійських човнів. Не бажаючи залишати повстанців і їхні родини на поталу, індійський уряд прем'єр-міністра Раджіва Ганді вирішив порушити кордон чужої держави і вислав до Срі Лянки допомогу транспортовими літаками, яких охороняли військові джети. Політичні спостерігачі припускають, що у зв'язку з цим випадком відносини між названими країнами напевно погіршаться, якщо взагалі не дійде до воєнного конфлікту.

Лікар-добродій д-р О. Баран

Звичайно у нас так водиться, що коли хтось закінчить свою життєву мандрівку, тоді згадується, які то він чи вона положили заслуги для своєї спільноти. Цими рядками хочемо за життя відзначити бодай скромною статтею одного із визначних наших громадян — лікаря, який на протязі свого життя трудився віддано у своїй професії, несучи поміч тисячам своїх пацієнтів, а при тому не забув також громадських обов'язків і в міру того, як дозволяв йому час у його великій лікарській практиці цікавився всіми проявами нашого збірного життя, тобто громадського та церковного.

Д-р Остап Баран з початком жовтня минулого року, після понад 50-літньої лікарської практики, перейшов на заслужений відпочинок з наміром присвятити більше часу на науково дослідну працю в медицині та зменшити темп праці. З великим жалем його численні пацієнти з Ню Йорку й околиці, а навіть з віддалених місцевостей — Ню Джерзі та Пенсильванії, мусіли прийняти це самозрозуміле рішення їхнього добродія.

Д-р О. Баран — лікар з покликання. Походить він зі села Рай на Бережанщині, де його батьки були заможними господарами. Народну школу скінчив в Раю, а гімназію з відзначенням у Бережанах в 1927 році.

Зараз по матурі вніс подання на медичний факультет Львівського університету, але мимо успішного вступного іспиту, через так званий „нумерус клявзус", одержав повідомлення з деканату, що з причини „браку місць" не прийнятий на студії. Остап був прийнятий рівночасно на політехніку, де не було такого строгого „нумерус клявзус", але він хотів студіювати медицину й тому, відібравши документи, ще того самого дня поїхав до Кракова. Тут щастя дописало, бо не зважаючи на те, що вже був останній день вписів, його з дуже добрим матуральним свідоцтвом прийнято на медицину краківського університету ще й з чотирирічною стипендією. Правдоподібно це сталось через помилку, щодо стипендії, бо деканат, який рішав про прийняття і стипендію, не зауважив, що матуральне свідоцтво утраквістичної гімназії має на другій картці все виписане по-українськи, але це виявилось вже при четвертому році студій. Наш молодий адепт медицини скористав з тої помилки.

Талановитий Остап взявся із запалом до праці в університеті, а рівночасно став членом Української Студентської Громади, де вже членами були деякі Бережанці. Став він також одним із засновників корпорації „Сян", якої обов'язком було поборювати комунізм, що в тому часі ширився серед деяких студентів. це був, як відомо, час так званої „українізації" на Великій Україні. деякі збаламучені поїхали на схід і слід за ними пропав. Остап став також членом „Пласту", бо після його ліквідації в Галичині, в Кракові „Пласт" ще найдовше проіснував.

У Кракові діяла також „Просвіта", яка об'єднала старших і студентів під проводом таких визначних вчених як Богдан Лепкий та Володимир Кубійович. І тут Остап став членом „Просвіти" та побував у товаристві цих визначних наших діячів культури.

Краків — старе університетське місто мало більше духа толеранції, як „кресовяки" у Львові. Без ніяких напастей наші студенти ходили по вулицях в мазепинках і ніхто їх за це не зачіпав, а екскурсії у пластових одностроях також не разили краковян.

При остаточних іспитах, які здавав кандидат на доктора, прийшло до зудару з професором ендеком — шовіністом, якому не подобалось слово „мускули" замість „меснє". „Спалити" кандидата не міг, бо він за добре знав предмет, але, пізнавши, що це є українець, хотів ще додаткових іспитів, а кінцевим результатом було відібрання стипендії, як також іншим українцям, у тому і відомому пок. лікареві Антонові Жуковському.

У березні цього року минуло 53 роки, як Остап Баран одержав диплом доктора медицини. Зараз після того відбув однорічну практику в Люблині і дальше у Львівському загальному шпиталі.

В 1934 році молодий лікар одружився з Зеновією Мигоцькою, дочкою о. Дмитра Мигоцького, пароха Шибалина коло Бережан.

Самостійну лікарську практику почав д-р Баран в Золотниках, а згодом переніс її до Теребовлі, де перебув аж до большевицької окупації Галичини в 1939 році. З Теребовлі треба було переноситись до Бережан, де большевики були заарештували д-ра Барана під закидом „націоналізму". І через те тільки, що начальник НКВД, хоруючи, потребував лікаря — знатока його недуги, д-р Баран був звільнений з большевицької тюрми та оминув масакри в'язнів, яку вчинили по тюрмах большевики, втікаючи перед гітлерівською навалою.

Д-р Остап Баран

Під час німецької окупації д-р Баран провадив дальше лікарську практику в Бережанах та допомагав нашим людям своїм знанням. Коли створилась УПА, він часто виїздив в ліси, даючи лікарську поміч боєвикам УПА.

Перед другою навалою большевиків д-р Баран подався з родиною на захід і в 1945-1949 роках був лікарем у таборі переміщених осіб в Мюнхені. Користаючи з побуту в Мюнхені, д-р Баран зробив другий докторат з медицини і тим самим усучаснив своє медичне знання. Д-р Баран від самих початків своїх медичних студій хотів присвятитись науковій праці на медичному полі. В Польщі обставини були такі, що це було неможливе, все таки він старався користати з найновіших здобутків медицини. Він, як мало хто з лікарів в тих часах, мав вже в Теребовлі апарат Рентґена.

З приїздом до Америки в 1949 році д-р Баран мусів ще тут „докваліфікуватись", як того вимагали американські приписи. Зробив крім того додаткову спеціялізацію з туберкульози та анестезії і дуже скоро здав всі іспити, щоб могти відкрити власну лікарську практику. Від того часу можна сміло сказати, що д-р Баран став добродієм не тільки мешканців долішнього Ню Йорку, але, як було згадано, кількох стейтів. Не один пацієнт завдячує йому врятування життя, щонайменше продовження. Д-р Баран підходив до кожного пацієнта не тільки з великим знанням, але також добрим християнським серцем. Від нього не раз можна було почути слова до пацієнта: „Я хочу вас поставити цілком на ноги", що означало привернути пацієнтові стан здоров'я. Коли заходила потреба наглої помочі, д-р Баран не вагався навіть серед ночі негайно сідати до авта і їхати до пацієнта, а пацієнт нерідко жив на четвертому чи п'ятому поверсі. Д-р Баран, будучи вже сам у старшому віці, старався прийти на поміч хворому, де тільки заходила потреба. Окремо слід згадати дбайливість про своїх пацієнтів у шпиталях, де він дуже часто асистував при операціях, чи дбав про хворого в час його побуту в шпиталі, допильновуючи, чи все пацієнт одержує, що потрібно. В 1951 році д-р Баран несподівано дістав серцеву атаку і його колеги лікарі давали йому прогнозу три роки життя. Тоді д-р Баран застосовував свою власну методу лічення, насвітлювання серця радаровими проміннями. Його власна метода показалась настільки успішною, що д-р Баран прожив не тільки три роки, але 36 років і, дай Боже, щоб прожив ще багато більше, чого йому бажають всі його вдячні пацієнти та приятелі.

Про цю методу д-р Баран мав виклади для лікарів, два для українських (1968 і 1974), а два для американських, в тому останній 30-го жовтня 1986 року на запрошення лікарів шпиталю Кабріні в Ню Йорку.

Кожну хвилину д-р Баран присвячує медичним студіям й у висліді він видав вже в 1951 році свою оригінальну анестезію, а крім того має чотири медичні патенти, з яких один є спільний зі сином д-ром Андрієм, який тепер є професором медицини в Олбані Медікал Центер, на відділі кардіології. Це, без сумніву, є не тільки особистий осяг д-ра Барана та при останньому патенті його сина, надійного лікаря, — вченого, але також цілої української спільности. За ці визначні успіхи і працю на медичному полі д-р Баран був відзначений почесним членством в Академії оф Фемилі Фізіщенс, Ню Йорк Медікел Сосаєті й останньо почесним членом Кабріні госпітал в Ню Йорку. Д-р Баран цікавася також українським лікарським життям. Він був одним із засновників Українського Лікарського Т-ва в Америці разом з д-рами Осінчуком, Зарицьким, Макарушкою та іншими. Будучи пластуном від 1920 року, д-р Баран жив Пластом і тут був членом основником куреня ім. Войнаровського із св. п. д-ром Домбчевським в 1950 році.

Крім глибокого медичного знання, д-р Баран має ще позамедичне гоббі: він цікавиться історією Церкви, патріярхальним рухом та історією України.

Коли поляки в 1983 році відзначали 300-ліття битви під Віднем і перемогу Собєского, то д-р Баран, простудіювавши докладно ту подію, дав у Польському Науковому Інституті в Ню Йорку виклад, де доказав на основі джерельних праць що перемога Собєского була б неможливою, якщо б він не мав при собі 25,000 козаків, у тому 5,000 під Віднем, а 20,000 в заполлю. Перед виправою під Відень Собєский мав заявити, що без козаків він не піде обороняти Відень, бо тільки козаки найкраще знають як воювати проти турків. Зі Собєским під Віднем був також український шляхтич Йосиф Шумлянський, пізніший львівський єпископ. Про доповідь д-ра Барана писала польська преса, між іншим „Нови Дзеннік".

Д-р Баран, будучи всесторонньо образованим, є людиною з якою завжди приємно поговорити на різні теми. Як його довголітній пацієнт думаю, що буду речником його численних пацієнтів та приятелів, коли побажаю йому та його милій дружині Зені приємного і заслуженого відпочинку, а їхнім дітям Любі і д-рові Андрієві та їх родинам, щоб ще довгі роки могли радіти і користати з великого життєвого досвіду знання та доброти серця своїх родичів.

Василь Ленцик

Сповідь...

(Закінчення зі ст. 2)

лікуванні на два роки менше за мене". (стор. 675)

Громадський рух почався і спинити його стало неможливим. Репресії ставали звичним фактом життя, а рух далі зростав. Перший серйозний натиск „гласности" викрив дуже багато проблем: правових, національних, соціяльних, релігійних. Почала виходити „Хроніка поточних подій". У Москві пішов із рук до рук український самвидав: вірші Симоненка, Стуса, Світличного, Караванського, книга Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація", книга Чорновола „Лихо з розуму", есей В. Мороза „Репортаж із заповідника ім. Берії". Отже Москву залила велика література українського самвидаву. Ці молоді культурні сили були одинаками, розсіяними сливе по всіх закутинах України. Цим і були вони небезпечні владі. Вони були як ті іскорки, якими був усіяний ґрунт, що таїв у собі багато запального матеріялу. Їх поспішали загасити, не зважаючи ні на які закони.

На підставі своїх спостережень і досвіду Григоренко каже, що КҐБ має спеціяльний відділ провокацій. „Так чи так, а між судом і сьогоднішнім 'агентом' спільне лиш те, що і в тому і в іншому випадкові готується провокація". (стор.637) 26 агентів КҐБ на протязі чотирьох років стежило за діяльністю Григоренка. Він обрахував, що стеження за ним коштувало 48,000 карбованців річно. І навіщо викинуто ті гроші?! Лише на те, щоб перешкодити одній людині брати участь у політичному житті країни.

На політичну арену вийшло покоління, не заражене, з розвиненим почуттям справедливости, покоління не революціонерів, а правдолюбів, прихильників порядку і закону, оборонців невід'ємних прав людини й непохитних противників сваволі й насильства.

Саме тепер, коли ОСІ і показуха на процесі проти Івана Дем'янюка, яка як доказовий матеріял-документів бере від КҐБ, то найкраще свідчення дає Григоренко, який підкреслює у своїй праці про провокаційні й незаконні вчинки КҐБ. „Прогноза про намір КҐБ пов'язати звинувачення арештованих членів гельсінкських груп з терором та валютними операціями не виправдалася." (стор. 709)

О. Мазурик...

(Закінчення зі ст. 2)

пейзажах, — поетичність анімізованої природи, сміливість і простоту в портретних жанрах.

Один, із французьких знавців ікон — священик-орієнталіст захоплений іконописною революцією Мазурика, називає виставку — рефлексами землі, рефлексами неба, — інший каже: Багата персональність, цікава винахідливість, подивляю поєднання кольорів і глибинний пошук.

Сирійський критик пише: Оглядаючи картини Мазурика, не відчуваю чужого. Він іде тим самим шляхом і тим самим способом пошуків у мистецтві, що і ми. Я відчуваю в цих картинах вплив Сходу. Я бажаю йому і всім мистцям, які залишаються вірні рідному мистецтву — багато успіхів. І ще один голос французької критики: могутня містична емоція, відблиск глибокої душі враз з її всією поезією, чутливість, все це одідичене від предків. Я щасливий, що побував і подивляв цю виставку, яка своїм багатством і кольорами очарувала мене.

Це лише жменька із численних відгуків на творчість лемківського мистця. За якийсь час Омелян Мазурик повернеться до столиці Франції. Інший світ, інше оточення, зовсім інша природа.

Не рівнятись вежі Айфля до гордих лемківських Карпат і Елізейським Полям до нивок і полонин пахучої, рідної Лемковини, і ми певні, що час від часу, крізь далекі простори, крізь піднебесні шляхи прилине до мистця голос старинних ікон і скаже: „Пам'ятай Омеляне, що ти лемко і вмієш своє шанувати".

Збаражчина...

(Закінчення зі ст. 2)

Книга „Збаражчина" є протилежністю у відношенні до совєтських видань, у яких факти представляються у викривленому вигляді та впроваджується чимало видуманого що йде полінії совєтської пропаґанди.

Досвідчений автор текстів для фільмів із матеріялів „Збаражчини" міг би створити цікавий сценар, а якщо б дійшло до його реалізації, сотні тисяч чужинців зрозуміли б нашу відвічну проблему.

• • •

У всіх статтях-спогадах відчутна туга за рідною землею. Оту болісну тугу за батьківщиною передав Михайло Качалуба такими рядками (ст. 265 — із зб. „Бульварами серця")

Кохана моя, батьківщино,
хоч стільки минуло вже літ
від хвилі — коли я покинув
обійми твої йдучи в світ —
я ніжність твою материнську
й квітучу дівочу красу
несу від колиски — дитинства
й до гробу таки донесу.

Книжку можна замовити у: Олекси Задойко, 80 Rusholme Rd., Toronto, Ont., M6J 3H6, Canada.

СВІДОК НА ПРОЦЕСІ Клявса Барбі, шефа ґестапо в Ліоні, Франція, під час Другої світової війни, головно в роках 1943-44 заявив, що підсудний визнавав в 1944 році, що Німеччина програє війну, але він особисто нічим не загрожений, бо його врятують американські розвідчики, з якими він нав'язав зв'язки і запропонував їм співпрацю та передання деяких матеріялів ґестапо. Фернанд Ган заявив, що К. Барбі, або як його популярно називали „різник Ліону", заявив йому особисто і ще декільком в'язням, що секретна служба ЗСА перевезе його до Південної Америки. Багато осіб, в тому числі оборонець Барбі адвокат Жак Верже, висловили свій сумнів у правдивості свідчень Гана. „Я співчуваю з тими, які пережили гітлерівське пекло і з жертвами, які загинули, — заявив адвокат Верже, — але коли колишні в'язні приходять і розповідають несотворені історії, що, наприклад, К. Барбі вкрав вежу Айфеля, я не зобов'язаний їм вірити".